

Studiu de atractivitate EY România: Agricultura, IT-ul, transporturile și industria auto, sectoarele care ar putea accelera dezvoltarea României

Pandemia și-a pus amprenta asupra planurilor de investiții străine directe (ISD) în toată Europa și a determinat companiile să reanalizeze viabilitatea proiectelor de producție, cercetare sau servicii de suport. Conform EY Attractiveness Survey Romania, primul studiu de atractivitate EY dedicat pieței din România, anul acesta 46% dintre investitorii străini și-au anulat, diminuat sau au întrerupt investițiile în țara noastră, în timp ce 51% nu au operat nicio modificare în proiectele de investiții planificate.

„Investițiile străine pot deveni o forță pentru dezvoltarea economică a României în perioada post-pandemie. Însă, pentru a fi considerată o destinație atractivă pentru investiții, România trebuie să își reformeze abordarea de atragere a acestor proiecte. Având în vedere că pandemia a accelerat adoptarea tehnologiei, practicile durabile și reorganizarea lanțurilor de aprovizionare, România va fi nevoită să se adapteze rapid și eficient la aceste tendințe emergente și, implicit, la așteptările actuale ale investitorilor într-un mediu de afaceri care a suferit modificări majore”, spune Bogdan Ion, Country Managing Partner, EY România și Moldova și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale.

Privind în perspectivă, investitorii sunt totuși optimiști: 41% dintre ei consideră că România va fi mai atractivă din punctul de vedere al investițiilor străine directe după încheierea pandemiei. Conform studiului amintit, operațiunile legate de logistică/lanțuri de aprovizionare sunt atractive pentru 35% dintre respondenți, în timp ce 34% dintre aceștia sunt interesați de operațiuni de producție.

Performanțele României în materie de ISD înainte de apariția COVID-19

În 2019, în România au fost anunțate 78 de proiecte de investiții directe, marcând o scădere de aproximativ 28% comparativ cu anul anterior (113 proiecte în 2018) și plasând țara noastră pe locul al 15-lea în Europa în topul atractivității. Cu toate acestea, valoarea ISD s-a menținut relativ la același nivel: 5,17 miliarde euro în 2019, comparativ cu 5,26 miliarde euro în 2018.

O tendință similară s-a putut observa la nivelul întregii regiuni, țările din Europa Centrală și de Est înregistrând o scădere a numărului total de proiecte de ISD cu aproximativ 20% față de anul anterior. 2019 a fost un an în care investitorii străini au arătat un mai mare apetit pentru Europa Occidentală, care a deținut 80% din cota de piață europeană.

Potrivit sursei citate, pandemia de Covid-19 ar putea avea o influență negativă asupra dinamicii ISD pe viitor, punând în pericol progresul din ultimii ani.

Uniunea Europeană, principalul investitor în România

La finalul lui 2019, cele mai importante investiții în România, pe baza datelor privind soldul ISD puse la dispoziție de BNR, au fost realizate de firme din: Țările de Jos, cu o cotă a ISD în soldul total de 23,2%, Austria, cu o cotă de 12,6%, și Germania, cu o cotă de 12,3%. Per total, principalele 10 țări investitoare au înregistrat o cotă însumată de 83,4% din soldul total al ISD, în timp ce principalele 20 de țări investitoare dețineau o cotă de 95,4% din soldul total al ISD. Este de reținut faptul că țările membre ale Uniunii Europene au înregistrat o cotă însumată de 89,5% din soldul total al ISD, ceea ce subliniază rolul UE ca principal partener strategic al României.

Proiectele de investiții s-au concentrat în orașele mari ale României

În mod similar cu celelalte piețe europene, investițiile străine s-au concentrat în principal în marile orașe în 2019. Bucureștiul a atras 50% din numărul total de proiecte de ISD anunțate (în creștere cu 10% față de anul anterior), urmat de Timișoara, situată pe locul al doilea, pentru al doilea an consecutiv, cu o cotă de piață de 11,5%, și de Iași, care atras doar 3,8% din numărul total de proiecte de investiții.

Destinațiile investițiilor pe regiuni

În ultima decadă, majoritatea proiectelor de ISD au fost implementate în regiunea București-Ilfov (62,7% din total în 2019). În ultimul an, o creștere notabilă s-a putut observa în regiunea nord-vestică a României, de 11,8%. În aceeași perioadă, regiunea de sud a României (Muntenia) a atras cu 15,5% mai multe investiții față de anul precedent. Regiunea Nord-Est a

fost caracterizată de o pondere a ISD redusă, în principal din cauza calității infrastructurii locale, un aspect care izolează regiunea de celelalte zone și, implicit, de activitățile care implică transportul pe distanțe lungi.

Dacă facem o comparație între cota din ISD totale și cota din PIB total al regiunilor, se poate observa ușor cum se întrepătrund acești indicatori. Regiunea Sud-Vest (Oltenia) are cea mai mică cotă din PIB total (7,5%), fiind și cea care a atras cele mai puține proiecte de investiții străine directe, după Regiunea Nord-Est. În cazul Munteniei, României Centrale și al regiunilor Vest, Nord-Vest și Sud-Est, valorile sunt relativ apropiate, atât sub aspectul ponderii în ISD totale, cât și sub aspectul cotei din PIB total. Totuși, acestea sunt cu mult inferioare față de regiunea București-Ilfov în ceea ce privește ambii indicatori, consolidând importanța strategică a Bucureștiului în materie de ISD.

Digitalul și serviciile pentru întreprinderi, cele mai atractive sectoare după numărul de proiecte ISD atrase

În concordanță cu tendințele europene, sectorul digital și cel al serviciilor pentru întreprinderi au atras cele mai multe proiecte de ISD în 2019, cumulând o cotă de piață de 36% în cazul sectorului digital și de 16,7% în cazul serviciilor pentru întreprinderi. Împreună, acestea au generat peste 50% din numărul total de noi locuri de muncă create.

Poziționată pe locul al treilea în clasamentul atractivității, industria agroalimentară a generat mult mai puține noi locuri de muncă, iar în noul context este un sector mult mai vulnerabil, care a suferit pierderi de venituri pe fondul perturbărilor lanțurilor de aprovizionare provocate de pandemia de Covid-19.

În schimb, sectorul de utilaje și echipamente a generat al doilea cel mai mare număr de noi locuri de muncă în 2019 (1000 noi locuri de muncă și 18,2% din numărul total), chiar dacă au existat doar 4 proiecte de ISD anul trecut.

Cum își poate păstra România atractivitatea după COVID-19?

Studiul EY arată că, pe termen lung, deciziile investitorilor se vor baza pe următorii trei factori de piață: stabilitatea socială și politică (66%), oferta de forță de muncă, atât calificată, cât și necalificată (65%) și competitivitatea țării în materie de costuri (65%).

Pentru a-și îmbunătăți atractivitatea, majoritatea respondenților consideră că România ar trebui să își concentreze eforturile și investițiile în domeniile cheie problematice, precum educația (85% dintre răspunsuri), transformarea tehnologică (81%) și infrastructura (80%). În privința sectoarelor care ar putea accelera dezvoltarea României, investitorii străini au menționat agricultura (35%), sectorul IT (29%) și cel al transporturilor și auto (21%).

În cazul companiilor deja prezente pe piața locală, sunt esențiale măsurile de siguranță și securitate puse în practică pentru a preîntâmpina o criză majoră în viitor (74%) și nivelul de succes în soluționarea crizei provocate de Covid-19 (61%).

La studiul EY Attractiveness Romania au participat 106 lideri din companii internaționale relevante, dintre care 50% au deja investiții în România, iar 50% nu desfășoară în prezent activități în țară, intervievați telefonic de CSA Institute între 17 și 31 iulie a.c. Programul EY Attractiveness are o tradiție de 19 ani și a produs studii aprofundate referitoare la țări din Europa, Africa, Asia și America de Sud. Informații suplimentare se pot obține accesând: ey.com/attractiveness. **(C.Ș)**